

HRVATSKA RIEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donošanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 12 para peti redak ili po pogodbi. — Pribočena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Ne frankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Pasji dani

po našim zemljama još traju. Ministar Josipovich izvjavlja Zelju Magjara, da bi i hrvatski ban mogao biti Magjar, ako nema između Hrvata bana koji dobro pozna magjarski jezik. Naravno kad ban može biti Magjar onda i činovnici mogu takovi postati makar silom.

Ono čeljade koje je danas podban, na ovoj vrućini dao se na putovanje i stvaranje Raucherove stranke, te u to ime pripoveda blagodati koje nas čekaju ako budemo pokorni u svemu Magjarima.

Izgleda da su sluga Rauchove izgubile svaki stid. Vrućina razpaljiva njihove grudi, dok na Raucha djeluje ona tako užasno da ne putuje, da ne govori.

I na Trödlera uplivaju pasji dani. Dao se on na pisanje dugih članaka, u kojima pripovieda svašta, pa napokon da mu ljudi oporbe nude izmirenje, a u to ime predlog trojice nije mu više izdajnički itd. itd.

Trizaljam izčahurio se. Garancije, legije, slobodna Hrvatska na tanjuru, na vrbi svirala. Tanjur je donešen pod nos narodu, a na njem je pečenka smradnog mirisa. Hrvati začepili nos. Iz tanjura može kusati samo Trölder i njegovi.

O nudjenju prijateljstva ni govora. Vrućina pogrijava fantaziju Jozefovu. Njegova prijateljstva boji se i stidi se svak osim Kršnjavoga i družine.

Stari Kluenov krivokletnik Iso i sada hoće u ovim pasjim danima da spasava garancije. Da tanjur nije pun slobodne Hrvatske krivi su mu Česi i Slovenci sa svojom obstrukcijom, kriva riečka rezolucija, kriv razdor u Bosni, kriva mala disciplina u stranci. Kriv je svak, jer je vladar htio pritisnuti Magjare, ali eto nemože iz razloga navedenih.

Vidite, da su pasji dani. Iso zna što kralj misli, što on namjerava i sve to izbrblja Iso kao kava babetina, a nije ga strah, da će se Magjari sjetiti, kako ih kralj ugarski hoće da pritisne, uništi. A kralj ugarski ipak ima svoje ministre, i uzprkos toga kaže on svoje namjere Iši i Trödleru, a ne Wekerlu i Košutu i drugovima.

Državni tajnik magjarski Stern valja da se na Išu i Jozefa naljuto, pa grmi proti Hrvatima i naviešta im strašnije dane.

Ministri se dogovaraju kako će da se proti odbrćima Trölderovim obrane, pa uređuju ustav za Bosnu, a u ime obrane, taj ustav će biti u duhu trizalizma, u duhu garancija, i svi Hrvati valja da padnu na koljena pred Išinim teletom.

U ime toga već se pripravljuju četiri bojne ladje tipa „Dreadnought.“ Imena će im biti hrvatska, na njima zapovjedništvo hrvatsko, momčad hrvatska zakleta svom kralju da će braniti more i obale hrvatske, nezavisnost i ujedinenje naših zemalja spojenih u trizalizu. Ova će morarica samo uz put do potrebe podpomagati u sredozemnom moru njemačku, i na njoj će lepršati zastava hrvatska uz carsku, da tako dokaže celom svijetu da su Trölderove garancije istinite i da su današnji Hrvati živine kad odbijaju izmirenje sa najmoćnijim faktorom u monarhiji. A taj najmoćniji faktor je Iso sa Trölderom, jer vidite, samo oni mogu u ovim pasjim danima znati što se misli na najvišem mjestu, a ostalim Hrvatima se zatvaraju svi mogućni sabori, jer mi Hrvati moramo da slušamo zapoviedi Bienenrtha, Wekerla, Raucha, Cuvaja i sličnih, te nismo dozrili da sami sobom upravljamo.

Nego može biti da za to ipak sazoriemo. Ta u nas se toliko radi, da i u ovim vrućim danima ne možemo mirovati, nego se sakupljamo, okupljamo, viečamo.

U Spljetu, u Dubrovniku sastanci za sastancima. I tko više tamo svjeta dovede, tko se više izgovori, dokazao je da je više uradio. Nego ni tu ne ide kako bi moralo. Više se na krivotvorje i na svećenike, govori se da su u zametku dvie oprečne stranke, za vjeru i proti vjeri: stranke za slobodu kao da i nema, za nju se i ne mari. Reklo bi se, da kod nas

vlada ili klerikalstvo ili framasunština, a ipak velika većina je vjernik, koji vjeruje i hoće slobodnog života. Nu tko za to mari, ako se može ustrajati novih stranaka?

U nas ih je u istinu malo, a najjača je u Banovini Rauchova, u Bosni Burjanova, u Istri Bienenrthova, u Dalmaciji njemačka i talijanska.

U lakozvanom glavnom gradu ne mogu naši sokoli izlićati, ni glazbari udarati nego pod zaštitom bajuneta. Tako barem ovog ljeta govore Talijani, a i ne znedu da oni mogu psovati i demonstrirati jedino pod zaštitom bajuneta. Kako bi to bilo da Hrvati mogu slobodno braniti u svojoj zemlji svoju čast i svoj posjed?

Kako se vidi, kod nas je na neki način sve izvrnuto. Svak govori i radi, svak se pripravlja, a samo mi Hrvati čekamo, da nam mana pada iz neba kao najodabranijem narodu.

Nego može biti da je to plod ovih pasjih dana, kad naši vojnici, kao nikud na svietu, idu na velike vježbe. Treba da se nauče na naporan rad i zato da upotrebe ove dane kad sunce sjaj u svoj svojoj ljepoti. Kod nas je i tako obično magla i studen, da je vriedno izabrati zgodnu priliku.

Nu može biti da će sve ovo blaženstvo još malo trajati. Za to dok ne padne kiša i zalahdi, dobro je da se upotrebe pasji dani od svih onih, kojima je u korist varati i gnjaviti naš narod.

Poljaci o borbi u Istri.

Od nekog doba počinju se i poljaci sve više baviti našim prilikama navlastito prilikama onoga diela hrvatskoga i slovenskoga naroda u Austriji, što obitava u Trstu, okolici i u Istri.

„Nowa Reforma“ pišući o zadnjim izborima, u Trstu ima izcrpiv vrlo informativan članak o odnosima Slavena prema Talijanima. Članak nosi naslov „Slavenski Trst“ — i počinje: „Sjajni za Slovence rezultat zadnjih izbora u Trstu i okolici svratio je pozornost svih Slavena na tu najveću luku anstrijsku, o čijoj važnosti u obće, a specijalno za Slavene malo se govorilo i mislilo. A izbori ovi pokazaše, da je ona, bar toliko slovenska, koliko talijanska, a najmanje njemačka, jer je pučanstvo i u samom Trstu, a osobito u cijeloj Istri jasno izjavilo, da je ono de facto et iure Slavensko.“

Do sad Trst celom pomorstvu slovensko-hrvatskome, njegovoj trgovini davao je ton talijanski, a u zadnje vrijeme počinje se to gubiti. Danas je već hegemonija Talijana, radi samovolje manjine talijanske, svima u Austriji dodijala. Talijani, iredenta, kao ni njihovi socijalisti ne mogu da računaju na povjerenje vladinih krugova, koji su u interesu državnom nužno morali promijeniti, bar malo ublažiti taktiku prema istarskim Slavenima.

Za tim se bavi lokalnim odnošajima Slovenaca i Hrvata prema Talijanima. O držanju austrijskih Slavena prema Trstu i Istri veli: „Sad počeoše i drugi Slaveni da se lično upoznaju s Trstom — Česi, Poljaci, kao i Srbi. Utemeljeno je mnoštvo samostalnih banaka, finansijskih društava, što slavenskih i hrvatskih, a što čeških. Živalj slovenski sve više prevaguje brzim napredkom u Trstu, a počinje bujati i život društveni i organizatorni. Ovi nedavni izbori su najvjernija ilustracija i političke njihove moći.“

O nastojanju Niemaca da i oni zauzmu čvrstu stopu na obalama Jadranskoga mora, veli, da ih vlada veoma podupire. Računaju oni na to, da će Slovenci doskora dorasti Talijanima u snazi, pa će se u borbi međusobnoj jače iztrošiti, a to će koristiti Niemcima, te će oni kao traći element sa vladom u zaljeđu da beru plodove tuđe borbe.

To je moment, pred kojim moraju da na straži stoje i Slovenci i Hrvati. Situacija traži od svih Slavena najveće energije i uztrajnosti, politiku slobodnih ruku, koja je položena na vlastitim silama. (Ovo je tim važnije, što je „Nowa Reforma“ glasilo narodne demokracije, jedne od najjačih stranaka u kolu bečkom, a koje je do sad daleko sta-

jalo od zajedničkoga rada slavenskih zastupnika. Op. ur.) Oči južnih Slavena treba da su uprte u Trst, on ima za njih neprocjenjivo značenje, a prema tomu i za sve nas Slavene u Austriji. Prema tomu će od političke razumnosti Slovenaca i Hrvata, od njihove sloge i uzajamnog podupiranja ovisiti budućnost slavenskoga Trsta i Istre.

Političke vesti.

Pregovori Bienenrtha sa opozicijom? Usled toga što je u „Slavenskoj jednoti“ bilo stranaka koje ne samo da nisu odobravale obstrukciju u austrijskom parlamentu, već su ju dapače i osudjivale, gradio je kabinet baruna Bienenrtha sve svoje nade. Mislio je, da će se „Slavenska jednota“ raspasti, a on da će slaviti triumf. No to je bila varava nada. „Slavenska jednota“ se nije razpala, dapače došlo je između obstrukcionista i neobstrukcionista baš u najzadnje vrijeme od srdačnijih odnošaja. Sada se javlja iz dobro upućenih krugova, da će vlada drugom polovicom mjeseca kolovoza pregovarati sa strankama u prvom redu, da zasjedanja pokrajinskih sabora ne zauzmu odviše oporbene stanovište protiv vlade, a u drugom redu da si stvori preduvjete za radnu sposobnost parlamenta kao i to da zasjedanje delegacija ne zauzme odviše burni razvitak. Već se pogovara, da će se pri otvorenju zasjedanja carevinskog vieća u jeseni Bienenrthov kabinet prikazati parlamentu u rekonstruiranoj formi. Prva bi žrtva imao da bude ministar financija Bilinski.

O „Slavenskoj jednoti“. Iz Praga javljaju, da je na zboru češke agrarne stranke zastupnik Stanek izjavio, da je obzirom na zadnje izjave Rusina i na stanovište Poljaka obustanak „Slavenske jednote“ osiguran.

Zastupnik Prodan u svom kotaru. Predsjednik dalmatinske stranke prava, zastupnik na pokrajinskom saboru i na carevinskom vieću, počeo je obdržavati skupštine u svom kotaru te polagati račun narodu. U nedjelju 25. p. mj. držao je dvie takove skupštine u Bibinju i Suškošanu, koje su bile krasno posjećene. Uz zastupnika Prodana govorili su na skupštinama odvjetnik dr. Miho Škrvec, novinar Angelinović, župnik Marko Sikirić, učitelj Tomo Bulić i seljak Martinac. Prihvaćeni zaključci glase: „Sakupljeni seljaci saslušavši razlaganje svog zastupnika i vodje don lve Prodana izriču mu svoje neograničeno povjerenje i odobravaju podpuno čitav njegov rad u saboru i van njega, uvjereni, da će on i nadalje uztrajati u borbi za prava hrvatskoga naroda.“

Revolucija u Španjolskoj.

Španjolsku je zadelsa velika nesreća, što je opet stala na put svakom razvoju i napredku i onako izmoždene kraljevine. Dogodjaji u Maroku rodili su revolucijom u Španjolskoj. Bojevi u ovoj muhamedanskoj susjedi Španjolske, nekako kao da su sada sporedni, a senzaciju pobudjuju vesti iz Španjolske.

U pojedinim provincijama proglašeno je ratno stanje. Kralj, vrativši se sa svoga ljetovanja u Madrid, potpisao je dekret o suspendiranju ustavnih garancija, a to znači, da je nad čitavom kraljevinom Španjolskom proglašeno obdano stanje.

Dok službene vesti dopuštaju, da se ustanak porodito tek u nekim provincijama, to ova viest o suspendiranju ustavnih garancija u cijeloj zemlji jasno svjedoči, da nisu samo neke provincije pobunjene, nego da čitava zemlja nije daleko od posvemašnje revolucije. To znači ujedno da se ogromna većina pučanstva, može se reći celokupno pučanstvo odlučno protiviti ratu, računajući s blagostanjem svoje domovine. Ako je dakle, kako se službeno javlja, u katalonskim provincijama buknuła otvorena revolucija, onda su seljaci u ostalim pokrajinama proglasili barem defenzivnu protiv ratne službe.

Ovaj je odpor tako jak, da su se vojnici nekoliko puta pobunili ne samo pri odlasku iz vojarne, nego su uzkratili posuh i na bojnomo polju. Govori se da je čitav jedan bataljon naprosto pobjegao, a druge čete, nisu naprosto

hijele u křešvo, ako častnici ne budu išli napred. Broj je palih častnika upravo nerazmjerno velik.

Položaj je svakako vrlo ozbiljan, a bio bi još ozbiljniji, da se posljednjih godina nije razpala republikanska stranka. Njena organizacija nije više ista, koja je bila, njeni su popularni vodje umrli, a nasljednici njihovi imaju malo upliva. Radnici, koji pripadaju socijalističkoj ili anarhističkoj struji, mnogobrojni su samo u sjevernim tvorničkim i radničkim okružjima, a nezadovoljstvo seljačkoga pučanstva još se nije organizovalo u pravu stranku, pa se izražava u sporadičnim nemirima i u tom, što tomu nezadovoljstvu daju opasne momente dogodjaji, kao što su sadašnji. Pokret u Španjolskoj jak je i dubok, no bez jedinstvenoga pozitivnoga cilja. Ovo, treba zahvatiti nešto boljim vremenima, što ih je donio novi režim.

Kako će dugo trebati, dok španjolska vojska pokori Kabyle, nezna nitko. To može i vrlo dugo trajati, a onda su sve velike nađe novijega vremena u Španjolskoj pokopane, nada u preporod i nada u njen velebitni položaj.

Po novijim detaljima, doznajemo: U cijeloj zemlji buknuše ozbiljni prevratni nemiri zbog odlaska vojske u Maroko i zato što vlada traži izvanredni kredit u visini od 200 milijuna za vodjenje rata sa Marokom, iz raznih strana pokrajine dolaze vesti o krvavim izgedima.

U Pueblo nuovo jurili su seljaci na samostan, te ubili i tratra i više ih ranili. U Malagi, Carthageni i Algecirasu je ubijeno do 45 policista za nemira. U Malagi je streljano 8 vojnika radi neposluga, a jedan je je ubio svoja predpostavljenoga. U Calahorri je svjetlana opljačkala jednu željeznicu. Vojničтво je ubilo više osoba.

U Barceloni je ubijen jedan oružnički satnik, tri oružnika i osam demonstranata. Ranjeno je oko 20 osoba. Svjetlana je prevallala više tramvajskih kola. Željeznička pruga prema Tarrasi je razorena. Gleda se, da je dezertiralo mnogo vojnika. U Barceloni su se vojnici u više mahova ustručavali pucati na svjetluno. Trgovina je podpuno zastala; Naknadno uapušeno je 119 ljudi; među njima ima 45 ranjenika; 17 je polcajnih činovnika i 4 oružnika ranjeno; sedam je regimenta poslano u Barcelonu; madridski kolodvor je vojnički zaposjednut, a karte se za Barcelonu u obće ne izdavaju; promet s Francuskom je prekinut; ulična razsvjeta u Barceloni je razvaljena; novine su potlačene; barikade podignute. U crkvi San Paolo u Barceloni nastao je požar od vatre, što su je podmetnuli, buntovnici. Oni su jurili na samostan s. Antonio; brzojavne žice su pretrgnute; u sukobu sa oružanom silom ranjeno je 150, od ih su 3 poginula. Na policiji ima do 80 ranjenika. Civilni se guvernier odrekao službe.

Iz Katalonije javlja se: U svojoj zemlji razširo se buntovni pokret; ne radi se samo o generalnom štrajku nego o pravoj revoluciji u znak prosvjeda radi dogodjaja u Maroku. U Barcelone otišli su revolucionarni emisari u druga mjesta. Svuda se štrajkuje, svugdje se dolazi do sukoba s policijom, svugdje se razaraju telegrafske, telefonske žice, ulice i željeznice, tako da je Barcelona podpuno izolirana, a najveći dio u rukama revolucionaraca, te je garnizona ograničena samo na svoju obranu. Vodja socialistična Pablo Iglesias prieti proglašenjem generalnog štrajka u čitavoj Španjolskoj. Nijedan brzojavni ured u Madridu i ostalim gradovima ne prima vijesti koje bi sadržavale spomen o dogodjajima u Španiji. Ministar unutarnjih posala pozvao je predase ravnatelja brzojavne agencije te mu se zagroji da će mu oduzeti poduzeće ako u druge zemlje dospiju neugodne vijesti za vladu. Novine se pliene. I sama monarhistička „Correspondencia de Espana“ je konfiscirana, jer je objelodanila pisma iz Melille s velikim nadpisima. Radi stroge cenzure držali su urednici barcelonskih listova skupštinu u kojoj oštro posredovše proti vlad i da novine u obće ne izlaze. Protiv ministru unutarnjih posala vlada veliko ogorčenje isto tako prema dinastiji, dočim je do najnovijih dana kralj bio simpatičan celom pučanstvu. Nad gra-

govima Barcelona, Saragosa i Paragona proglašeno je ratno stanje. Uslijed pada kabineta Maura postao je nered u zemlji neizbježiv. Sigurno je da će doći čisto vojničko ministarstvo.

Za oštećene krupom u občini Skradinskog.

Donosimo upit zastupnika Dr. Dulibića u ovom predmetu prikazan nedavno u carev. veću.

„U občini Skradinskog političkog kotara Šibenskog obojila se je dne 27. juna t. g. strašna krupa, koja je naneli ogromne štete osobito obćinskim odlomcima Gjeverske, Oštrovica, Varivode, Vaćane, Bratiškovići, Dubravica, Velikaglava i Rupe, gdje je uništila gotovo sve poljske proizvode, žitija, duhan, bajame i vinograde.

Neopisiva je zdvojnost onog teško izkušano pučanstva, koje je mnogo pretrpilo radi lanjske suše, radi nerodice i svakojakih prijašnjih elementarnih nepogoda.

Obzirom na to, i kad se uvazi, da je pučanstvo radi svih tih nevolja moralo upasti u veliki dug te da i občina oskudijeva sredstvi; stanje onog pučanstva prikazuje se doista očajnim. Oskudica nije pak prelazna, već je na žalost permanentna, koja će mučiti pučanstvo za više vremena.

Hitnom i obilatim državnim pomoći moći će se ublažiti sadašnja nevolja; ali se mora naći načina i sredstva, e da se omoguću stradaljucim narodu, da se i od trajne oskudice izbavi, i gospodarsveno pridigne.

Radi se tu ponajviše o malaričnim predielim, koji su sasvim zapušteni. Tu ima mnogo šta, da se u javnom interesu i za promicanje obćeg dobra uradi; mnoge radnje javne koristi neobhodno su nužne; izvedenje nekih od tih radnja stavljeno je od c. k. vlade u izgled, ali se sa radnjam nije još započelo. Kao najnužnije radnje spomenut ćemo ovdje samo obćenito: posušavanje močvara, uređanja raznih bujica, gradnju mosta preko Krke, gradnju puteva, pošumljenja, obskrbe zdravom pitkom vodom itd.

Kad bi se sve te nužne radnje stale izvajdajati, poboljšale bi se uobće gospodarsvene prilike onih predjela, a s druge strane dalo bi se pučanstvu prigode da zaradi, i tim bi se ublažila bieda koja vlada u ovim težkim godinama.

S toga smo dužni da postavimo na Vaše Preuzvišenosti ovaj upit:

Jesu li Vaše Preuzvišenosti spravne da, obzirom na veliku biedu, u kojoj se nalazi pučanstvo občine Skradinske, izdadu potrebite odredbe, e da se državnim sredstvi izvrše u ovoj občini toli nužne radnje javne koristi, da se tim pridignu gospodarsvene prilike pučanstva i da se istomu omoguću, da i zaradi kod tih radnja nadje ublaženja postojećoj težkoj biedi.“

Na adresu ravnateljstva „Dalmatie“.

Kad su gospoda vlasnici parobroda nekadašnjih društava „Negri et Comp.“, „Rismondo“, „Topić“ i „Zaratine“ smislili da se stope u jedno, da tim provedu uz masnu subenciju vlade, svoje propale kapitalne do niked ne vidjene visine u trgovačkom svijetu a i to u času, kad što je radi trustra što je nastao u Americi znatno pala vrednost parobroda a umanjila se cijena prevozne trgovine, većina našeg naroda u zemlji i u trgovačkom svijetu, veselo je pozdravila osnucje ovog novog ako ne po materijalu i osoblju, a ono bar po imenu novog društva.

Priručnik za ribara.

XXI. Ribarsko zadrugarstvo.

Vi, braćo, ribari, po svom zvanju usilovani ste, da živite zadrugnim životom. Ovaj zadrugni život, koga vi danas sklapate, jer ste usilovani, nije vama od koristi, kako bi imo bifli. Vi glavnicu nemate, već mora da vam kamatnik daje sve što za vaš obrt treba, a vi na uzvrat ovdje sve svoje trude, a Bogu hvala, ako oštane za puru djeci.

Ovo treba jednod da prestane i da upoznate, kako današnje vaše ekonomsko stanje od od vas traži, da uredite svoje zadrugni život.

Svaki od vas po sebi je siromah, ali ima i malu glavnicu. U jednom selu, gdje vas je recimo 50—100, vaša verezija postaje dosta snažna. Kad se vi opasete svi skupa pasom poštenja, rada i štednje, tad vam je kredit otvoren. Za sve ovo izvesti hoće se se ribarske zadruge koje bi sve ribare skupile u jedno bratsko kolo i to u pojedinom mjestu, a kašnje sve ove zadruge skupa imale bi sastaviti svoj „Savez“ koji bi vam tumač i zagovaratelj našeg sveukupnog ribarstva onako, kao što je naše pokrajinsko gospodarsko vječje za naše poljske proizvode na kopnu.

Razboriti stali su u zakutku i motrili su borbu, što je vode s jedne strane ljudi, da pozlate svoje zahrdjale kapitalne, a s druge strane vlada ili bolje vladini kapitali, kako da paraliziraju uzajamno podpomaganje, a sve na štetu naše zemlje i našeg naroda. Ovo je bio uzrok, da se je odmah ukalalo i prijateljivanje s Lloydom s jedne strane, a s druge strane radilo se je nekako kao izpod vode s domaćim kapitalistima, kojima je bilo više od uložnja svojih kapitala, nego li do časti i obraza zemlje i njena blagostanja.

Ovo nam jasno potvrđuje izbor hrvatoždera Cimadora za generalnog upravitelja, koji je na sramotu druženih upravitelja, a ne naše zemlje, jer ga u to nije ulazila, bio biran i morao je Sikati.

Našim ljudima, velimo našim, jer su rođeni u našoj zemlji, a to su profesor Ježina, dr. Grgić, Topić i Rismondo kao da nije bilo ni ovo dosta, već za generalnog nadzornika ili bolje putujućeg revizora imenuju židova njemačko-talijanske bagre nekog Harerna, koji nezna ni rieči hrvatski — velimo: ni rieči.

Ovaj gos, ne samo što je očiti neprijatelj našeg jezika, dali je i bezobrazan naprama nama Hrvatima. Njegovo postupanje sa putnicima ne samo da ne dolikuje jednom revizoru, dali je sramota za isto društvo. Mi ne ćemo se upuštati u potankosti, da nam se ne reče da cjeplidlačimo, te stoga ćemo spomenuti neke stvari, koje stavljamo pred oči patres-patriae oko „Dalmatie“.

Ovaj njihov glasoviti revizor, neki dan osornim načinom približio se je k našem jednom posjedniku, koji je na glavi imao crvenu kapicu i upitao ga je za vozu kartu načinom, kojim postupaju njegovi suplemenčaji u Kalabriji, kad hoće da koga ogule. Videći da je dotičnik imao redovitu vozu kartu II. razreda i da tim nije mogao postići što je želio, drevci se kao kakav pijani medo, naredi putniku, da mora sešiti sa palube, jer da svinjan ne ima mjesta među civilnim osobama. Pošto je ovaj putnik imao podpuno pravo, nije se udaljio s mjesta, već je bezobrazniku okresao kako mu se pristoji. On tudjin, plaćen domaćim novcem, prieti mu oružništvom pri prvom pristaništu... Ako ovo nije barbarstvo, ako ovo nije poniženje naše crvene kape, koja je stvorila današnje društvo „Dalmatia“, pitamo što je onda? Neka nam gosp. dr. Grgić i profesor Ježina kažu, kako oni opravdavaju svoje glasovanje za ovog gosu, koga naš narod plaća, kao što plasa i njih i dobitak na njihove akcije.

Nu ni ovo nije sve.

Ne znamo da li u trieznom ili pijanom stanju, ovaj žid najavio je, da od neće podni-pošto da se unapred pri izletima, pa ni u kojoj drugoj prigodi na parobrodima društva „Dalmatie“ vije hrvatska troboja, jer da je to provokacija. Zele li gospoda na upravi „Dalmatie“ da im navedemo svjedoke pripravni smo, ali uz uvjet jednog jamlsva s njihove strane, koje će nam morati zadati poštenom rieči. Sve što smo rekli, pripravni smo dokazati kao i to, da se radi oko toga, kako da društvo „Dalmatia“ izagne sve naše ljude, od kojih ne imaju najveću nuždu i da namjesto one, koji se razume u pomorstvo i naš saobraćaj, kao što se razumi magare u kantar. Prednost pred našima imaju samo tu, da ne znaju ništa, a znadu bezobraznim popovlukom psovati naš narod i našu zemlju, koja hrani njih i njihove protetore. Ovo-liko za danas, a uvijek na mezevu za rodoljublje i materinsku rieč.

I opet Zadar.

Izlet hrvatskog Sokola zadarskog u Rab nije mogao da prodje bez novih dokaza talijanaške kulture. Ovome izletu, kako već javljeno, pridružio se pozvan jedan dio naše „Šibenske Glazbe“. Glazbari su prispijeli u Zadar u subotu večer, dočekani onako, kako to zadarska inteligencija zna da dočeka Hrvate, zviždanjem, bjesomučnom galamom i svakalim poviciima.

Glazbari su ipak prošli Zadrom udarajući koliko te večeri toliko na povratku u Šibenik, i kad su pratili sokolase novom obalom, te su se svakog Hrvata sasvim ugodno dojmili, jer su se poneli uprav uzorno. Oni su svirali mirno i dostojanstveno uza svu divlju galamu rulje.

U ostalom ova se rulja zadarska ovog puta baš liepo ponela, a da ne prećeravamo dosta je ako spomenemo, da se udareni ili bolje izmrcvareni Dr. Masovčić nalazi u pogibeljnom stanju. Na 2. o. m. p. pod rieči rulje je napala kamenjem i izletnike koji krenuše na eukaristični sastanak u Dubrovnik.

Dva šibenačana Prlin i Petković bila su takodjer napadnuta prigodom izleta u Rab od Zadarske gospode. Šibenačani da se brane povadiše oružje; onda gospoda talijanaška preplašena — bježi Pobjega, da zovni redare, koji naravno upašše naše.

Jučer se sastadoše u Zadru nalazeći se zastupnici i odastše petoricu (Prodana Bjankina, Perića, Katnića i Šimića) k namjestniku, koji je dao istih izvaja kao ono lani i prekolani.

Da ne spominjemo sve druge incidente, jer bi nas to daleko zavelo i jer nam je već skroz odurno pisati o ovim prizorima, koji za darsku fanatizovanu gospodu karakteristično, spomenut ćemo samo ono, što je vladina „Smotra“ znala pisati lani u rujnu poslie poznatih izgreza zadarskih.

Nu mi ne tražimo da se izpune rieči, koje je lani „Smotra“ napisala u sličnoj prigodi. Sve izjave namjestnika i vlade u obće, kojim se obećava u Zadru zaštita života Hrvatima malo vriede, pa zato do svih tih rieči malo i držimo.

Što mi tražimo jest da se vlada ne iztrčava o dašiljanjem oružništva i drugih bajuneta, jer iza njih talijanska gospoda su zaštićena i slobodna grdit i napadati. Mi tražimo da u sličnim prigodama ne bude te oružane zaštite, jer mi ćemo sami znati učiniti red ponosa i pravde: talijanaši ne zaštićeni bajunetami nebi se na oko ni pokazali i bili mirni kao jaganjci.

Pokrajinske viedi.

Obćinski izbori u Sinju. Iz Sinja javljaju da su i u. l. tielu izabrani bez protukandidata za obćinske viećnike kandidati bivše obćinske oporbe.

Podadmiraljat u Zadru. Čuje se da se u vojničkim krugovima razpravlja pitanje o istrojenju podadmiraljatskoga uredu u Zadru.

Namjestnik dalmatinski odlazi opet na liečenje. Javlja „Obzoru“ dopisnik iz Zadra: Doznajmo, da će oko prvih dana nastajnog kolovoza namjestnik Nardeli odputovati u Gas-tein, gdje će ostati jedno mjesec dana na liečnje. Zamjenit će ga kroz to doba u službi podnamjestnik Tončić.

Bogišićeva biblioteka. Ove sedmice počinje se u Cavtatu s uređenjem biblioteke bagopokojnog Valtazara Bogišića. Ta častna duž-

nost zapala je dubrovčanina g. dra. Frana Ku-lišića, koji se je bavio bibliotekarstvom i do sada je preuređio već domaću biblioteku prof. Jagića u Beču. Bogišićeva biblioteka smještena je u naročito liepoj zgradi na obali cavtavske.

Nasukao se parobrod. Uslijed jake morskostruje nasukao se je jedan parobrod kod Sukošana blizu Zadra. Nade je, da će se parobrod moći spasiti.

Iz grada i okolice.

„Ubožkom domu“ poklonio je cijenjeni g. Krste Ijadica K 8, što je prigodom jedne veselice sakupio. Uprava „Ubožkog doma“ se njemu i ostalim doprinosiocima najsrdačnije zahvaljuje.

Premješten. Gosp. Marko Antunović, koji je za više godina službovao u našem gradu pri poreznom uredu kao priglednik, a najzad kao prijammik, bio je premješten u Dubrovnik, kamo je ovih dana krenuo. U Šibeniku ostavlja za sobom najliepšu uspomenu kao izvrstan, zdušan činovnik i kao karakter i rodoljub. Želimo mu svaku sreću u novom boravištu.

Čitlja. — Zadnjih dana preminula je u Arbanasima starica majka Stjepana Kristića, učitelja u Skradinu; sestra počastnog kanonika u Šibeniku Don Bate Sirogore Ivanica Klemen-tina, te dolački glavat Pere Guberina, podliegavši dugoj i težkoj bolesti. Svima bila laka zemlja, a uciviljenoj svojti naše najiskrenije saučesće.

„Hrvatskom Sokolu“ u Šibeniku podariše: Marko Drezak K 5 da počasti uspomenu pokojnog Zvonimira Cipčića, a Ante Bumber, nadučitelj u Rogoznici K 2, da počasti uspomenu pokoj. Pere Guberine dolačkog glavara. Uprava društva najliepše im zahvaljuje.

Pučkoj muškoj školi u gradu bila je dodieljena peta učiteljska snaga u sjednici 26. srpnja c. k. pokrajinskog školskog vieća u Zadru. Ovo providjenje bilo je baš nužno, jer bi se inače bila morala uvesti pri toj školi poludnevna pouka u njekim razredima sve dotle, dok se sagradi kuća za pučku školu u Docu. Ovim se tome predurelo, te će se pouka pri toj školi moći udesiti na obće zadovoljstvo. Dok Dolac dobije zgradu za svoju dvorazrednu mješ. školu.

Izložba ženskih ručnih radnja priredjena je ove godine, po zaključku školske godine, pri ženskoj pučkoj školi u gradu. Tko je u izložbu posjetio, morao se je upravo da zdivi krasoti izvedenih radnja, koje se odlikuju ne samo točnom i divnom izradbom, već i praktičnom svojom primjenom. Čestitamo vriednim učiteljicama gospodjicama Paut i Sodarnji na vrlo liepom uspjehu!

Hrvatski Sokol u Betini javlja nam, da su gotovo dovršene pripreme za svečanost, koju to rodoljubno društvo priredjuje u iduću nedjelju prigodom blagoslova svoga barjaka. Iz Šibenika u nedjelju naš Sokol priredjuje tom prigodom naročiti izlet, koji će bit oglašen posebnim plakatima.

Za proslavu deset-godišnjice Hrvatskog Sokola u Šibeniku konstituirat će se sutra na večer potrebiti odbori, kojima će biti zadaca providiti svakoj, e da najavljenja svečanost uspije što liepše. Imena odbora, kao i njihovih članova, bit će objavljena, e da se gosti i sudionici proslave uzmognu na vrijeme obratiti na odnorna lica za svaku eventualnu potrebu i uputu. Zanimanje za ovu proslavu odmah se je već od sad u velike pojavilo, pa je skroz

ako štetu. Korist imaju oni, koji izrabljuju jadnoga ribara i sišu njegove trude bez milosrdja, a štetu i to veliku štetu na razne načine trpi sam ribar.

Ako počnemo sa kupovanjem tega, pak svršimo sa prodajom ribe, ci svoj put što ga teg sastavljen u mrežu prevajuje nije drugo, nego muka i patnja jadnog i siromašnog ribara.

Kako se čita, ribarstvo nam daje na cielom Jadranskom moru 5 milijuna kruna prihoda, a opet kako se čita, tvorničari koji priredjuju raznu ribu ulovljenu u našem moru dobivaju 10 milijuna. Dakle oni obavuju dvostruko, a uvijek se još tuže na ribara i na neki način im je kriv, što je živ. Ovamo trgovac ga davi kad kupuje teg, onamo trgovac kam mu prodaje ribu, to njega siromaha uvijek lo i naopako. Dogodi mu se koja nesreća, zadlesli ga kakova neprika, on ostaje osamljen i go, kao rupa. Za njega nema nitko da se zauzme, izim odvjetnika, koji ga siše bez milosrdja, a više puta bez ikakove koristi. Jeli ostario i iznemogao, on ostaje bez ikakove obskrbe, te mu ne ostaje drugo do prosejačkog štapa. Da pak ribar ostari i prije vremena o tom nema sumlje i mislim da smo o tome svi uvjereni.

Kako dakle vidimo i o čemu smo mislim svi uvjereni, našeg ribara, a s njim i naše ribar-

uložena glavnicu nama ne daje niti 1% t. j. na svaki 100 K nemamo niti 1 K dohodka.

Ja sam Vam draga braćo naveo brojke i nek one govore. Zato nemojte zdvajati. Hoće se samo rada.

Moja je namjera bila da pri izradbi ovog priručnika napisem cielo poglavlje o ribarskom zadrugarstvu i da vam detaljno predočim, korist ribarskih zadruga, te kako bi iste imali osnovati, ali pošto me je u tom pretekla pomorska vlada, te je izdala svoj „Priručnik za ribarske zadruge“ to postaje suvišnim moje razlaganje u predmetu. Ja vam preporučam, da vi pri osnovavanju vaših zadruga, držite tačno onih naputaka što ih sadržaje ovaj priručnik.

Da su nam ribarske zadruge potrebne to se uvidja danomice, a opet blagodat koju nam iste pružaju jasna je, ko što je jasno žarko suncu. Našega ribara ili bolje recimo njegov obrt tištu svakojake nevolje. Jeli mu da kupi mrežu, popravi brod, učini upis u registar, plati porez, pa napokon proda i svoje trude, on nailazi na stotine potežkoća. Pri samom ribanju pak vlada se onako, kako ne bi smio, odatle poradjaju se svi oni pakleni načini ribanja, buduci on ne misli na drugo, nego na samu svojšu časovitiju korist.

Nije mu zamjeriti, jer on je, tako, naučio, to mu je u krvi. Iz svega ovoga tko ima korist,

sigurno, da će dan 29. kolovoza okupiti oko našeg Sokola u Šibeniku mnoštvo braće iz bliza i iz daleka kao što i mnoštvo sokolskih prijatelja.

Upao u more. Dne 31. proš. mj. na obali upao je u more osamogodišnji dječak Andro Prohaska Viktorov, kojeg je izvukao u deseci se Ante Belamarić pk. Nike iz Mandaline. — Roditelji pazite na djecu!

Nova zadruga. U Betini naši radišni brodograditelji osnovali su „Brodograditeljsku Zadrugu na ograničeno jamčenje.“ Mi joj želimo svaku sreću i napredak. Otvor svečanosti lijetiti će u došastu nedjelju pošto su pravila odobrena i zadruga kao takova unesena u zadržbu registar Šibenskog okruga suda. Otvoru će prisustvovati i promicatelj zadrugarstva naš sugrađanin nad. uč. V. Belamarić. Cvala i napredoval!

Pokušaj mladog umjetnika. Ovih dana izložio je gosp. Miše sliku koja predstavlja Sutjepansku uvalu. Slika je sasvim liepo izrađena, tako da su toli tamne boje čimprasa koji svjetle boje mora dobro pogodjene. Vidi se da gosp. Miše dobro poznaje prirodu, neka ne malakska, neka ju proučava pa ga čeka liepa budućnost. Istom je „Prosvjeta“ reproducirala njegov „Suton“ kojega je popratila sasvim laskavo. Očekivat je, da koji občina toll zemaljski odbor neće uzkratiti podpore mladom umjetniku, kojemu od srca čestitamo svaki napredak.

Nagrđili se. Dne 1. kolovoza ov. g. završile se u krčmi Stipe Grubišića u Varošu Mate Rupić iz Dubrave i Mate Baranović Petrov iz Varoša, te je ovaj, bivši napadnut vrčem, ubo perišem u glavu Matu Rupića, koji je bio zaklonjen u bolnicu na liječenje.

Udarilo ga kamenom. Dne 1. kolovoza ov. g. pogнали su se među sobom Mate Lovrić Petrov i Martin Kolombo Ivanov, pri čem je Lovrić udaren kamenom u glavu tako, da je bio priveden obć. liečniku dru. Drinkoviću koji mu je povezo ranu.

Kretanje u luci. Kroz minuli mjesec srpanj ušlo je u šibensku luku 296 austrj. parobroda i 26 jedrenjača, i talijanski parobrod i 36 jedrenjača sa ukupnom tonelažom od 48.000 bačva.

Iz hrvatskih zemalja.

Poljaci i Česi za Gajevu proslavu. Veliki broj poljskih rodoljuba na čelu im poznati prijatelj Hrvata sveučilišni profesor Zdzichowski i gimnazijalni ravnatelj Zawilinski, izpunile svojim potpisima svečanu listinu u spomen stogodišnjice Gajeva rođenja i poslaše je narodnom zastupniku Stj. Radiću. Još je življe zanimanje za Gajevu proslavu među Česima, kako se vidi iz dopisa „Českog narodnog vieća“ što ga je zastupnik Radić primio dne 29. srpnja o. g. U tom se dopisu javlja, da je „Česko narodno vieće“ na svojoj sjednici od 23. srpnja o. g. za Gajevu proslavu odlučilo postaviti veliku akciju i to napose u ovom smjeru: usredotočiti sav rad u toj stvari u praškom „Slavenskome klubu“; obavijestiti svekoliko česko novinstvo o programu svečanosti; potaknuti česko društvo na upisivanje dionica za podignuće Gajeva doma; poslati svoga zastupnika na svečanost ili barem odaslati brzojavni pozdrav i pokukati k tomu svekoliko česku javnost. U svim tim pravcima već se u istinu i započelo djelovati. Slavenski klub u Pragu postavio se na čelo akciji, česko novinstvo već po dva puta,

stvo tište razne nevolje, kojih se pojedinac ne može otreći. Ono što pojedinac ne može, može da učini zadruga. S ovog razloga ja sa svoje strane živo preporučam ribarima i rodoljubima, da gdjejed se pokužu prilike povoljne osnuju ribarsku zadrugu, koja će biti čuvarica ribarskih interesa i nositeljica zdrave ribarske pouke onoga mjesta.

Kako bi to bilo liepo, a i korisno, kad bi mi u bar važnijim mjestima po ribarstvo imali ribarske zadruge, kojim skupili sve u jedan savez, koji bi branio, zastupao i podpomagao razvoj našeg ribarstva.

Nek nam se ne reče, da je ovo nemoguće, jer danas sloga i ustrajnost ruše brda i doline. Mi smo hvala Bogu liepo počeli. U našoj zemlji biti će danas oko 25—30 ribarskih zadruga. Neću reći, da su sve onako, kako bi morale biti i djelovati, ali jest većina njih, a one što nisu dati će se urediti. Na ovom ne treba ostati. Ne treba sustati, već odvažno, stalno i postepeno koracati, dok pasom uzajamne ljubavi i podpomaganja ne opašemo ovo 20 hiljada ribara u našoj zemlji, te tako naše ribarstvo podignemo i uredimo na korist siromašnih ribara, a na diku i ponos naše slavne domovine!

(Nastavit će se.)

prvi put marom urednika „Osvety“ bivšega ravnatelja narodnoga kazališta Fr. Šuberta, donio je točan program svečanosti a javiše se i prvi dioničari, na čelu im dr. Kramarž i dr. Loštak.

Spomenik Kukuljevića i Mažuranića u Zagrebu. Kako „O.“ javlja, u narednoj sjednici samoupravnoga odbora gradskoga razpraviti će se prijedlog gradske občine o podignuću poprsja zaslužnim Hrvatima Kukuljeviću i Mažuraniću. Ako samoupravni odbor taj predlog primi, onda će gradsko zastupstvo o njem viećati.

Umirovljenje. Članovi hrvatskog zemaljskog kazališta Gdja. M. Strozzi i gosp. Fijan zatražiše svoje umirovljenje, ali će kao začasn članovi i nadalje od zgrade do zgrade svojom umjetnošću obradovati občinstvo. I s gosp. Fallermom stvar je tako uređena, da će njegov talentat i sprema služiti i dalje operi hrvatskoj na taj način, da bude riešen, svih upravnih briga, mogao se sav posvetiti umjetničkom djelovanju. Pregradneju u orkestru gotovo su dovršene. Stajači parter sužen je za polovicu, te će biti pristupan samo djacima.

Popis pučanstva i okružne blagajne u Bosni. Kako iz Sarajeva javljaju, u Bosni i Hercegovini obaviti će se početkom sljedeće godine popis pučanstva, koji se od godine 1895. nije obavljao, a i onda je prilično manjkavo proveden. Nadalje, da je ministar Burian obećao radničkoj deputaciji „M. R. H.“, da će se uesti u Bosni i okružne („sreske“) blagajne, koje će početi već 1. siječnja 1910. sa djelovanjem u okružnim mjestima, dakle u Sarajevu, Banjaluci, Bihacu, Mostaru, Travniku i D. Tuzli. Vlada je u tu svrhu raspisala natječaj na mjesta računovodja, koji su ujedno i blagajnici. S tim je mjestom skopčana plaća od 1600 K do 2400 K, već prema sjedištu i veličini dotične blagajne. — Molbe valja poslati do 30. kolovoza.

Umirovljenje dra. Frana pl. Markovića. Sveučilišni profesor dr. Franjo pl. Marković polazi u mirovinu. Poviest našeg sveučilišta je spojena radom i životom dra. Frana pl. Markovića, koji je od prvih početaka našega sveučilišta zauzeo u njemu odlično mjesto kao predavač filozofije, i odgojio je mnogo i mnogo veoma vrlih pregaca na tom polju. Sa Franjom pl. Markovićem odlazi iz našeg sveučilišta jedan po jedan od onih utemeljitelja naše moderne kulture. Marković je bio ne samo pjesnik, ne samo oduševljeni Hrvat, a to je na žalost danas riedkost, nego je on kao predavač filozofije osnovao filozofski hrvatski jezik. Njegova „Načela obćenite estetike“ tako su veliko djelo, da bi se njime ponosio i najveći narod. Za Kluenovih vremena dr. Franjo Marković bio je zastupnik u hrvatskom saboru i to u redovima opozicije. Želim da zasluženi mirovinu uživa sretno do skrajnjih granica ljudskog vieka.

Zadnji slovenski ilirac. Kako iz Graca javljaju, preminuo je 26. pr. mj. tam Fran Hrašovec, sudac u miru, kojeg su inače zvali „otac gradačkih Slovenaca“. Pokojnik je, kako se vidi po ovom imenu, bio dobar Slovenac i prijatelj svojega naroda. Osim toga, pokojnik je zadnji slovenski „ilirac“ iz dobe hrvatsko-slovenskog narodnog preporoda. Slava mu!

Starčevićanci u križkom kotaru. U nedjelju su držali skupštinu pristaše stranke prava u kotaru zloglasnog Franka. Na istom je prihvaćeno zaključak: Narod izbornoga kotara Vojni Križ, sakupljen na skupštini u Ludini u nedjelju dne 1. kolovoza 1909. zaključuje da prvo, odobrava dru. Mili Starčeviću i drugovima, što su se razkrstili sa dr. J. Frankom i njegovim klikom, te oduševljenjem pristaje uz Starčeviću stranku prava, kojoj je predsjednikom dr. M. Starčević, slažući se posvema sa dosadanjim javnim i političkim radom ove jedne i prave uzdanice našega hrvatskoga naroda: dr u g o, odsudjuje izdajnički rad na žalost sadanjega zastupnika kotara Vojni Križ, dra. Josipa Franka, koji ide za tim, da liepim riečima i neizvršenim obećanjima, naročito varanjem s garancijama, zavede hrvatski narod te ne opazi, kako dr. Frank takvim svojim radom u istinu pomaže Magjarima, da unište Hrvatsku, da naseljuju što više Magjara u naše krajeve, da nam nameću magjarske škole i magjarski jezik i da ide tako barunu Pavlu Rauchu na ruku; da si uzmogne stvoriti novu stranku pod zavodljivim imenom ustavnjaka, a u istinu bi bili još gori prema hrvatskomu narodu a jefitniji prema Magjarima od starih magjarona: treće, smatra prekom prekom potrebom te se kraljevini Hrvatskoj povratit ustav i sazove hrvatski sabor, koji bi imao poradići za uvedenje obćeg prava glasa i sjedinjenje Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne i Hercegovine te ostalih pripadnih dieiova kraljevstva hrvatskoga.

Napadnut u vlaku rad magjarštine. Josip Rožmarić, krojač u Mesničkoj ulici broj

10, prijavio je redarstvu, da se je sinoć vozio vlakom iz Samobora kući u Zagreb. Na postaji Vrabče napao ga nepoznati mladić, oko 25 god. star, navodno s razloga, jer je magjarski govorio, te ga nožem ubo u desnu stranu lica, a njegovu suprugu Baricu, koja mu je prišla u pomoć i htjela ga obraniti, ozledio u desnu ruku medju prstima. Počinitelj je nato iz jurećeg vlaka otišao.

Slovinci za zagrebačko sveučilište. prije kratkog „Slovenac“, organ slovenske pučke (klerikalne) stranke donosi uvodni članak o zagrebačkom sveučilištu. U tom se članku najprije bavi pitanjem, gdje slovenski djaci studiraju i dolazi do rezultata, da studiraju na svim univerzama samo ne na zagrebačkoj. Spominje za tim, kako medju Slovincima vlada neka antipatija proti zagrebačkom sveučilištu, a to dolazi odatle, što su Slovinci naučeni o Hrvatskoj slušati samo zlo, a ne dobro. „Što ima dobroga u Hrvatskoj“ — kaže „Slovenec“ — „to ne dodje do naših ušiju, do nas dopiru samo glasovi o škanalima i korupciji u Hrvatskoj. Gulje je pak politika i vlada korumpirana, tu ne može ni sveučilište biti bolje. Ali to je naopak nazor — nastavlja „Slovenec“ — zagrebačko sveučilište ne pruža ništa manje pogodnosti za djake, nego i druga sveučilišta. Sada spominje „Slovenec“ znanstvene knjižnice i druge stvari, koje stoje djacima na raspoloženje. Za tim se dotiče reciprociteta te kaže, da ni za hrvatske djake iz Dalmacije i Istre ne postoji reciprocitet. Zagrebačko je sveučilište ustanovljeno da združi kulturno sve. Slovinci e Hrvate, a tamo do sada nije združilo ništa same Hrvate. Skrajnji je čas — piše „Slovenec“ — da se zamislimo od kolike bi koristi bilo po nas da se vrata zagrebačkog sveučilišta otvore i za nas Slovinci. Nama bi se otvorio nov svijet. Bilo bi drugačije i za Slovinci i za Hrvate, kada bi se međusobno upoznali i tako upraveli svoju politiku. Ovakvo sada ide svaki svojim putem, pa naravno ne može ni biti uspjeha, a tomu se i raduju naši neprijatelji. Slovenski zastupnici moraju u budućnosti obratiti više pažnje tomu pitanju. Skrišimo najprije dualizam na kulturnom polju, onda ćemo biti korak bliže ujedinenju. Ovaj članak „Slovenca“ dokazuje, da su oni, veoma dobro shvatili zamašnost pitanja zagrebačkog sveučilišta u političkom pogledu. Oni vide u tomu jedan veliki korak do našeg ujedinenja i za to pozivaju svoje zastupnike, da tom pitanju posvete veću pažnju. Ovo što „Slovenec“ poručuje svojim zastupnicima, opetujemo i mi svojim samo sa mnogo više akcentuiranim naglasnom, jer smo mi prvi zvali, da učinimo sve moguće, da dodjemo što prije do cilja, za kojim težimo!

Odbor za proslavu stogodišnjice Gajeva u Krapini uljudno moli sve one, koji do sada prijavili za posebni vlak, da si izvole odmah doći po karte n Čirilo-Methodsku knjižaru (L. S. Šimunić, Preradovićev trg br. 4. Prijave za posebni vlak molimo čim prije spomenutoj knjižari podnijeti te pristojbu za vožnju tamo i natrag umah kod prijave uplatiti, da ne bude prigodom odlaska vlaka poteškoća sa sakupljanjem novca kako bi vlak točno u opredjeljeno vrijeme iz Zagreba otišao. Vožnja iz Zagreba u Krapinu i natrag stoji za II. razred K 5, za III. razred K 3:20. Popust nam željeznica nije dozvolila.

Razne vijesti.

Koliko dobiva Europa od svojih izseljenika? — U sjedinjenim državama živi sada 15 milijuna evropskih izseljenika, koji godišnje šalju u Evropu svojim rođjacima po prilici najljardu maraka. Od ovoga novca otpada najviše na Talijane, kojih živi u Americi 2 milijuna. Zatim dolazi Austrija; njeni izseljenici šalju kući 260 milijuna maraka; Englezi i Rusi šalju 100 milijuna, a Niemci 60 milijuna.

Hercegovački uskoci vraćaju se. Za vrijeme napeht odnošaja izmedju Austro-Agarске Srbije i Crnogore, bili su pribjegli preko granice u Crnogoru mnogi dobrovoljci iz Hercegovine. Kad se je spor izgadio, crnogorska se je vlada zauzimala, da im bude dana amnestija, ali nije uspjela. Obćalo se samo, da će se blagó postupiti sa onima, koji nisu počinili kakav zločin ili veći prestup. Usled toga povratilo se svojim kućama preko Kazanaka 176 Hercegovaca, a 165 ostalo ih u Crnojgori, dočim nekoi izseliše u Ameriku.

Dogadaji u Perziji. U Perziji još nikako da nastupi svagdje mir. Po novijim izvještajima, veća odjeljena vojske pod vodstvom Savleta od Davleja prodiru prema Sirasu. Radi toga straža je engleskog konzulata u Sirasu pojačana sa 40 matroza, a naredjeno je odašljanje novih četa za zaštitu engleskog konzulata. — Svrgnuti šah je još avijek u ruskom poslanstvu

u Teheranu. Govori se, da će tek posle 2 nedjelje putovati u Rusiju, gdje će se u prvo vrijeme nastaniti na Krimu, u Feodosiji.

Projektirani liet preko Sredozemnoga mora. Senzacionalni uspjeh Bleriotov ne da francuzkim zrakoplovcima mira, nego se sad bave jednim novim, gigantskim projektom, da se naime preleti Sredozemno more. Tako će se zbliža možda već u najskorije vrijeme oživotvoriti, da ćemo moći podpuno liepo, a eventualno i sigurno, obćiti sa raznim zemljama, gradovima, mjestima, ne više željeznicama i brodovima, nego i zrakoplovcima.

Strahovita vrućina u Mostaru. Javljaju iz Mostara, da je tamo zavladala strahovita vrućina, koja ljudi već jedva mogu da snose. U Mostaru toplomjer u hladu pokazuje preko 40 stupnjeva C, a na suncu i do 70.

Senzacionalno otkriće. Poštanski i brzozajavni nadćinovnik Dragutin Vergman, priobćio je poštanskom ravnatelju Kišu, da je izumio telefon, s kojim će se moći izvozeti željeznicne telefonirati. Ravnatelj Kiš mlinje, da je taj izum provedit, te je vladi preporučio, da se izum čim prije prokuša. Izumitelj je svojeodno bio profesor fizike, pošto ali nije mogao dobiti mjesto to se je posvetio poštanskoj, odnosno brzozajavnoj službi.

Domaćem ulju prieti konkurencija iz Azije. — U zadnje se je vrijeme počelo uvaziti u Evropu iz Azije tako zvano „Soja-ulje“, koje bi moglo s vremenom silno škoditi dalmatinskom i istarskom ulju. Naša vlada, da to zaprieči, pripravlja zakon, po kojem će morati plaćati visoku carinu na „Soja-ulje“, ali se nekako protive tvorničari, koji traže neka ta carina iznosi samo 7 K 50 fil., dok zastupnici dalmatinskih trgovačkih zbornica traže, da se carina udari od 40 K.

Povećanje norveške ratne mornarice. Norveška vlada namjerava, da ratnu mornaricu poveća s tri ratna broda i dvanaest krstaću. Prijedlog za ovo doći će pred Storting (parlament) u zimskom njegovom zasjedanju.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

Br. 1286. Oglas.

Kod c. kr. gospodarskog ureda u Biogradu imade razpoloživih za prodaju po prilici 3000 kvintala siena najbolje vrsti sa umjetnih livada.

Ponude u kojih imade biti naznačena količeka obć i cijena, imadu se podnesti do 15. kolovoza 1909. istome uredu.

Od c. kr. gospodarskog ureda.
U Biogradu, dne 30. srpnja 1909.

Objava! Prodaje se kuća četverokatna sa prizemljem, teracom i čatrnjom na liepom položaju u Šibeniku kod pazara. Za dalnju obaviesti valja se obratiti na vlastništka

Ivana Magliću
Spiljet, Rojska ulica.

NIUSOL

pripravljen od BERGMANNA I DR. U TEČENU O.JE. jest i ostaje kao i do sada najbolje od svih modernih sredstava za

bojadisanje kose

i dobiva se za plavu, kestenjastu i crnu boju uz cijenu od K 2:50 po flaši.

Prodaje se kod: 13—20
Vinka Vučića, Drogarija — Šibenik.

STECKENPFERD — od Ijljanova mlieka **SAPUN**

najblaži sapun za kožu koja i proti sunćanim pjegama.

Dobiva se svugdje.

21—40

